

کتابخانه‌های روستایی استان کرمانشاه

فریبرز جلیلی

در شماره‌های قبلی کتاب ماه کلیات، وضعیت کتابخانه‌های روستایی در استانهای آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اصفهان، ایلام، اردبیل، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، خراسان، خوزستان، زنجان، سمنان، یزد، قم، سیستان و بلوچستان، مازندران و فارس به طور خلاصه بررسی شد. در این شماره در نظر است با استفاده از اطلاعات و آمار به دست آمده از کتابخانه‌های روستایی استان کرمانشاه، وضعیت این مراکز مورد بررسی قرار گیرند.

برپایه گزارش‌های آماری در پایان سال ۸۰، تعداد کتابخانه‌های روستایی استان کرمانشاه ۴۱ باب بوده که ساخت و راهاندازی این کتابخانه‌ها با پیگیری، تلاش و حمایتهای مادی و معنوی جهاد وقت و بعضاً با مشارکت روستاییان همراه بوده است.

در همین حال، بررسی و مقایسه آمار جمعیت روستایی که حدود ۳۷/۶٪ کل جمعیت استان را تشکیل می‌دهند با تعداد کتابخانه‌های روستایی موجود نسبت ۱ به ۱۶۳۵۲ نفر را نشان می‌دهد؛ یعنی برای هر ۱۶۳۵۲ نفر روستایی فقط یک کتابخانه وجود دارد. این موضوع گویای فاصله بسیار زیادی است که بین روستاییان و کانونهای فرهنگی، اجتماعی و تربیجی در مناطق روستایی وجود دارد و به وضوح نشان‌دهنده شکاف عمیقی است که میان افشار مختلف روستایی و کتابخانه‌ها و طبیعتاً مطالعه و کتابخوانی به وجود آمده است.

شایان ذکر است که استان کرمانشاه به لحاظ موقعیت استراتژیک مرزی و همسایگی با کشور عراق در وضعیت بسیار حساسی قرار دارد. معضلاتی نظیر تهاجم فرهنگی، قاچاق کالاهای مصرفی و غیرمصرفی متعدد که عمدتاً جنبه غیراخلاقی و منکراتی دارند و امثال اینها، نیاز به بسترسازی فرهنگی را در روستاهای استان صدقندان می‌کند. ضمن آنکه فقر شدید روستاییان و بیکاری جوانان از

استان کرمانشاه با مرکزیت شهرستان کرمانشاه یکی از استانهای مرزی است که در غرب کشور واقع شده و با استانهای کردهستان، همدان، لرستان، ایلام و کشور عراق هم‌جوار است.

این استان دارای ۱/۷۷۸/۵۹۶ نفر جمعیت است که ۶۷۰/۴۵۹ نفر از آنها در قالب ۱۲۰/۳۳۲ خانوار در مناطق روستایی سکونت دارند. استان کرمانشاه دارای ۱۱ شهرستان، ۲۴ بخش، ۲۰ شهر، ۸۳ دهستان و ۲۸۹۵ پارچه آبادی است.

این قشر مستعد و توانمند روستایی بیشتر می‌کنند؛ به طوری که این امر در بیشتر موارد منجر به ایجاد اشتغال و کارآفرینی برای آنان گشته است. گفتنی است نمونه‌هایی از این کارآفرینی‌ها در گزارش‌های کارشناسان ذریعه به هنگام بازدید از کتابخانه‌های روستایی ثبت شده است. بنابراین، توصیه می‌شود نسبت به راهاندازی و تجهیز کتابخانه‌های بیشتری اقدام لازم صورت پذیرد.

دیگر آن که وفاق و همدلی مسئولان این کتابخانه‌ها با شوراهای اسلامی روستایی که از نهادهای قانونی و بانفوذ روستاها هستند و دخالت دادن آنها در تصمیم‌گیری‌ها و اجرای برخی امور و نیز واگذاری اداره و نگهداری کتابخانه‌های روستایی به آنان با در نظر داشتن جنبه‌های نظارتی و حمایتی آن، قطعاً تأثیرات مثبتی در روند تحول و پیشرفت این مراکز در پی خواهد داشت.

مبتنی بر آمارها، در پایان سال ۸۰، تعداد کتابها و سایر منابع چاپی و غیرچاپی موجود در قفسه‌های این کتابخانه‌ها بالغ بر ۶۴۳۷۰ جلد بوده است. بر این اساس، افزایش تعداد کتابها در این کتابخانه‌ها در چند سال اخیر قابل توجه و شامل کلیه موضوعات بوده است؛ به طوری که از رقم مذکور ۲۸/۹ را کتابهای دینی، مذهبی و عقیدتی، ۲۵/۱ را کتابهای داستانی، ادبی و هنری، ۱۶/۸ را کتابهای علمی، آموزشی و

مشکلات اساسی این مناطق بوده و موجبات جلب و جذب برخی جوانان و نوجوانان را به فعالیتهای غیرقانونی و مشاغل کاذب فراهم آورده است. همچنین عده زیادی را به مهاجرت به استانهای مجاور و از جمله تهران واداشته است. مشکل دیگر آن است که تعداد روستاهای استان به حدی است که هر کتابخانه به طور متوسط می‌باشد ۷۱ روستا را تحت پوشش داشته باشد که عملاً غیرممکن است.

به نظر می‌رسد بهترین و مناسب‌ترین اقدام ممکن آن باشد که در وهله نخست فاصله میان نسل جوان روستایی را با مطالعه و کتابخوانی کم کرد. این امر از طریق کتابخانه‌های روستایی میسر خواهد شد. کتابخانه‌های روستایی مهمترین مراکز ارتباطی و اطلاع‌رسانی در روستاهای استند که شأن و منزلت خاصی دارند و به منزله پایگاههای آموزشی و ترویجی و فرهنگی قابل دسترس و رایگان در خدمت روستایان هستند.

بر این اساس کتابخانه‌های روستایی با ترویج هرچه بیشتر و گسترده‌تر فرهنگ مطالعه و کتابخوانی، به جوانان و نوجوانان آگاهی می‌دهند و با برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت آموزشی و ایجاد حس مشارکت‌جویی در آنان زمینه‌های شکوفایی استعدادها را در

در بررسی وضعیت آماری کتابداران داولطلب و کارکنان مردمی این کتابخانه‌ها که در پایان سال ۸۰ تعداد آنها ۴۹ نفر بوده است، متوجه افزایش محسوسی در میان دو جنس مؤنث و مذکور این گروه ۳۴ می‌شویم. تعداد کتابداران مؤنث ۱۵ نفر و تعداد کتابداران مذکور به ۳۴ نفر رسیده است. از این تعداد ۵ نفر معلم، ۸ نفر محصل، ۵ نفر کشاورز، ۵ نفر کارمند، یک نفر کارگر، ۵ نفر دانشجو، ۲ نفر از مشمولان طرح سربازان سازندگی، ۸ نفر خانه‌دار، ۴ نفر دارای شغل آزاد و ۶ نفر بیکار گزارش شده است. از این تعداد ۴ نفر دارای مدرک در حد ابتدایی، ۸ نفر دارای مدرک در حد راهنمایی و سیکل، ۶ نفر دارای مدرک در حد متوسطه ۲۰ نفر دارای مدرک دیپلم و ۱۱ نفر دارای مدرک بالاتر یعنی فوق دیپلم و لیسانس هستند.

بدین ترتیب مشاهده می‌شود که مدارک $\frac{۳}{۳} / ۶۳$ ٪ این کتابداران بدیپلم و بالاتر است و این امر می‌تواند در ارتقای کیفی و کمی سطح خدمات رسانی کتابداران مؤثر باشد؛ ضمن آنکه مسئولان ذی ربط در استان نیز قادر خواهند بود با در نظر گرفتن زمان بیکاری و اوقات فراغت این کتابداران، برنامه‌های آموزشی کوتاه‌مدت و احياناً بلندمدت را به منظور آشنایی هرچه بیشتر آنها با علوم و فنون جدید کتابداری و اطلاع‌رسانی به اجرا درآورند.

طی چند سال اخیر با افزایش تعداد کتابخانه‌های روستایی و افزایش تعداد کارکنان مردمی آنها، عده‌ای از کتابداران زن و دختر روستایی، داولطلب خدمت در این کتابخانه‌ها شده‌اند که نشان از نوعی استقبال و اطمینان نسبت به این مراکز و همچنین تحرک و پویایی این گروه در عرصه فعالیتهای اجتماعی دارد.

کمک درسی، ۷٪ را کتابهای مربوط به کودکان و نوجوانان و ۱۲٪ را سایر موضوعات تشکیل می‌دهند.

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود به استثنای کتابهای آموزشی، علمی و کمک درسی، مابقی موضوعات به لحاظ تعداد نزدیک به هم هستند و در این میان، بالاترین آمار مربوط به کتابهای دینی است و سایر موضوعات نیز به صورت پراکنده در قفسه‌های این کتابخانه‌ها جای گرفته‌اند. همچنین در پایان سال ۸۰ میانگین تعداد کتابی که به هر کتابخانه تعلق گرفته ۱۵۷۳ جلد بوده است که رقم نسبتاً مناسبی است؛ هرچند طبق گفته کتابداران درصدی از این کتابهای فرسوده و غیرقابل استفاده است. نکته قابل توجه دیگر، توزیع و پراکنش موضوعات در هر کتابخانه است. بر اساس گزارش‌های موجود، برخی کتابخانه‌های استان که کتابهای علمی، داستانی، ادبی، هنری و نیز کمک درسی آنها به لحاظ تعداد و عنوانی از شمارگان بالایی برخوردار است اعضا و مراجعان بیشتری را جذب خود کرده‌اند. این امر گرایش بیشتر مخاطبان را به مطالعه این‌گونه کتابها نشان می‌دهد؛ هرچند سایر موضوعات و کتابهای نیز مخاطبان و خوانندگان خاص خود را دارند. از آنجا که اغلب مراجعان و اعضای این کتابخانه‌ها جوان و نوجوان هستند و با توجه به شرایط ویژه‌ای که استانهای مرزی دارند به نظر می‌رسد بیشترین حمایت و پشتیبانی می‌باشد از این گروه صورت پذیرد.

ارسال کتابهای مناسب که در عین حال بتواند ارتقای علمی و آموزشی آنها را در بی داشته باشد و حضور هرچه بیشتر و مستمرتر آنها را در کتابخانه‌ها فراهم آورد، بهترین و شایسته‌ترین اقدام است.

همچنین بررسیهای به عمل آمده درخصوص وضعیت مالکیت و مکان استقرار هر یک از این کتابخانه‌ها، گویای آن است که در پایان سال ۸۰، تعداد ۲۶ باب دارای مکان مستقل و مختص به کتابخانه بوده است. ۲ باب در مکان استیجاری قرار داشته و ۹ باب در کنار حسینیه‌ها یا مساجد روستایی واقع گردیده‌اند و ۴ باب در سایر مکانها نظیر مدرسه، منزل، پایگاههای بسیج و غیره مستقر هستند. به لحاظ درجه‌بندی، مطابق شرایط و ضوابط موجود برای این گونه کتابخانه‌ها، ۸ باب درجه یک، ۱۲ باب درجه دو و ۲۱ باب درجه سه هستند.

در همین حال، براساس اطلاعات واصله، به دلیل آنکه در احداث بنای این کتابخانه‌ها، نقشه و تیپ مشخصی وجود نداشته است، بنابراین زیربنای مفید هر یک متفاوت است و از حداقل ۸ مترمربع در روستای «حسن بقعه» از توابع شهرستان هرسین تا حداً ۱۹۲ مترمربع در روستای «پشت تنگ» از توابع شهرستان سرپل ذهاب دیده می‌شود.

برآوردهای آماری به عمل آمده از تجهیزات و امکانات کتابخانه‌ای موجود در این مراکز در پایان سال ۸۰، نشان از آن دارد که در مجموع تعداد ۳۲۴ عدد قفسه کتاب، ۳۳ عدد میز اداری و یزده کتابداران، ۳۲ عدد میز مطالعه، ۱۶ عدد صندلی، ۹ عدد جای مجله و روزنامه و ۶ عدد برگه‌دان در کتابخانه‌های روستایی استان وجود داشته و مورد استفاده اعضاء کتابداران قرار گرفته است. البته این امکانات نیاز همه آنان را برطرف نکرده است. براساس آمارهای مذکور برای هر ۳۱ نفر عضو تنها یک صندلی و به ازای هر ۱۸۷ نفر از همین اعضا یک میز مطالعه وجود دارد و تنها ۳۳ نفر از کتابداران این مراکز برای امور کتابخانه و خدمات رسانی به اعضا دارای میز اداری هستند. بدین ترتیب، مشاهده می‌شود که از جنبه‌های کتابخانه‌ای با این امکانات کم، نمی‌توان قرائتخانه‌ای نظیر آنچه در کتابخانه‌های عمومی شهری وجود دارد برای همه این کتابخانه متصور شود.

از نظر میزان ساعت کار روزانه و کار در هفته، گزارش‌های دریافتی، بیانگر آن است که درهای ۷۲/۱٪ از این کتابخانه‌ها روزانه بین یک تا چهار ساعت، ۳۴/۱٪ از چهار تا شش ساعت و ۴۴٪ بیش از شش ساعت و در هفته نیز ۴/۹٪ از یک تا سه روز، ۳۴/۱٪ از سه تا پنج روز و ۶٪ از پنج تا هفت روز روی اعضا و مراجعان باز است.

آنچه آمد شرح مختصری بود از موضوعات مورد مطالعه درخصوص کتابخانه‌های روستایی استان کرمانشاه. اکنون به منظور مقایسه وضعیت گذشته و حال این مراکز با تأکید بر موضوعات مورد بررسی در نظر است در یک دوره پنج ساله (از سال ۷۵ تا پایان ۸۰) با استفاده از جداولی که شرح آنها در انتهای می‌آید نتیجه بهتری حاصل شود؛ با این توضیح که طبق روال گذشته، اطلاعات و آمارهای مورد بررسی، تماماً از پرسشنامه‌های آماری ارسالی از آن استان، استخراج و استفاده گردیده‌اند.

می‌بینی بر آمارهای اخذ شده از آن استان در پایان سال ۸۰، مجموع تعداد افرادی که به صورت ثابت به عضویت این کتابخانه‌ها درآمده و دارای کارت عضویت بوده‌اند به ۶۰۳۷ نفر بالغ گردیده که از میان آنها ۲۳۳۶ نفر مؤثث و ۳۷۰۱ نفر مذکور هستند؛ یعنی ۶۱/۳٪ از میان ۳۷۰۱ نفر از اعضاء از میان زنان و دختران روستایی و ۶۱/۳٪ از میان پسران و مردان این جامعه هستند. بدین ترتیب، ملاحظه می‌شود که حدوداً به ازای هر ۲ نفر عضو مؤثث کتابخانه، ۳ نفر از اعضاء، مذکور هستند. به عبارتی فاصله این دو گروه به لحاظ تعداد نسبت به گذشته کمتر شده است. این موضوع حکایت از آن دارد که نقش و حضور زنان و دختران روستایی در عرصه فعالیتهای اجتماعی بیشتر از گذشته شده است و در روستاهای استانهای مرزی نظیر کرمانشاه با تمام کمبودها و فقر فرهنگی ناشی از محرومیتهای اقتصادی و توسعه‌نیافتنی، حضور و مشارکت این قشر در برنامه‌ها و فعالیتهای اجتماعی تحسین برانگیز است.

پژوهش‌های انجام گرفته و مطالعات میدانی حکایت از آن دارد که امروزه حضور زنان در فعالیتهای اجتماعی روستا نه تنها کمتر از مردان نیست، بلکه در مواردی بیشتر هم شده است؛ به طوری که برخی اوقات، فعالیتها و برنامه‌های آموزشی ترویجی برای زنان و دختران روستایی عضو کتابخانه‌های روستایی موجب شده است بیشترین زمان و ساعت کاری این مراکز در اختیار آنان باشد.

همچنین بررسی وضعیت پراکنش اعضای این کتابخانه‌ها به لحاظ کمی متناسب با وضعیت فیزیکی، ساختمان، تجهیزات، امکانات، جمعیت و بافت فرهنگی روستاهای و نوع خدمات، فعالیتها و برنامه‌های جنبی و استقبال روستاییان متفاوت و از ۴۵ نفر تا حداقل ۶۰۰ نفر در هر کتابخانه در نوسان است. در همین حال در مقایسه وضعیت گروههای سنی عضو این کتابخانه‌ها نیز تفاوت‌ها محسوس است و از پایین به بالا با افزایش سن اعضاء به طور قابل ملاحظه‌ای از تعداد آنها کاسته می‌شود.

در واقع، در این هرم سنی، کودکان، نوجوانان و جوانان روستایی در قاعده و بزرگسالان در نوک آن قرار می‌گیرند. به نحوی که مطابق آمارهای سال ۸۰، تعداد اعضا در گروه سنی زیر ۱۵ سال ۲۵۱۰ نفر، بین ۱۵ تا ۲۵ سال ۲۰۹۲ نفر، بین ۲۵ تا ۳۵ سال ۹۸۰ نفر و بیش از ۳۵ سال ۴۵۵ نفر بوده است. بدین ترتیب، ۷۶٪/۲ این اعضاء را که مخاطبان اصلی کتابخانه‌های روستایی هستند، جوانان و نوجوانان تشکیل می‌دهند که نشان‌دهنده رشد بسیار خوب تعداد این قشر مستعد و فعال روستایی به لحاظ حضور و مشارکت در فعالیتها و برنامه‌های کتابخانه‌ها است.

مطابق آمارهای سال ۸۰، تعداد مراجعه کنندگان روزانه به این کانونهای فرهنگی، آموزشی و ترویجی به طور متوسط ۸۸۷ نفر بوده است؛ و به طور میانگین در هر روز حدود ۲۲ نفر به هر یک از این کتابخانه‌ها مراجعه کرده‌اند و از خدمات و برنامه‌های ارائه شده در آنها بهره‌مند گردیده‌اند.

الف—جدول مقایسه آمار و اطلاعات کلی کتابخانه های روستایی استان به تفکیک در سالهای ۷۵ و ۸۰

ردیف	موضوع	سال	تعداد کتابخانه	۱۳۸۰	۱۳۷۵
۱	تعداد کتابخانه			۴۱	۲۲
۲	تعداد کتاب			۶۴۴۷۰	۳۵۱۶۶
۳	تعداد کتابدار به تفکیک جنس		تعداد کتابدار	۱۵	*
۴	تعداد اعضاء به تفکیک جنس		تعداد اعضاء	۳۴	۲۳
۵	متوجه متوسط تعداد مراجعه کنندگان (روزانه)		متوجه متوسط تعداد مراجعه کنندگان (روزانه)	۲۳۳۶	۱۲۷۸
		سال	مذکور	۳۷۰۱	۲۹۲۸
		سال	مؤنث	۸۸۷	۴۲۰

ب—جدول مقایسه آمار تعداد کتابهای موجود در قفسه کتابخانه های روستایی استان به تفکیک موضوعات در سالهای ۷۵ و ۸۰

سال	تعداد کتاب بر حسب موضوع	دستانی، ادبی و هنری	عقیدتی و عذهبی	علمی، آموزشی و کمک درسی	کودکان و نوجوانان	سایر موارد	جمع کل
۱۳۷۵	۱۱۵۵۹	۸۳۶۰	۴۱۳۲	۱۰۳۰۵	۸۱۰	۳۵۱۶۶	۶۴۴۷۰
۱۳۸۰	۱۸۶۷۹	۱۶۱۹۸	۱۰۸۶۶	۱۸۰۵۴	۶۷۳		

ج—جدول مقایسه آماری وضعیت تحصیلی کتابداران کتابخانه های روستایی استان به تفکیک نوع مدرک در سالهای ۷۵ و ۸۰

سال	تعداد کتابداران بر حسب نوع مدرک	ابتدایی	راهنما	متوسطه و حوزوی	دبلیم	بالاتر	جمع کل
۱۳۷۵	۳	۵	۵	۵	۶	۴	۲۳
۱۳۸۰	۴	۸	۶	۶	۲۰	۱۱	۴۹

د—جدول مقایسه آماری گروههای سنی عضو کتابخانه های روستایی استان به تفکیک در سالهای ۷۵ و ۸۰

سال	تعداد اعضا به تفکیک گروه سنی	کمتر از ۱۵ سال	بین ۱۵ تا ۲۵ سال	بین ۲۵ تا ۳۵ سال	بیشتر از ۳۵ سال	جمع کل
۱۳۷۵	۱۹۲۵	۱۴۷۲	۶۱۰	۱۹۹	۴۲۰۶	
۱۳۸۰	۲۵۱۰	۲۰۹۲	۹۸۰	۴۵۵	۶۰۳۷	

◀ گزارش

هـ — جدول مقایسه آماری وضعیت مکانی کتابخانه‌های روستایی استان براساس نوع مالکیت در سالهای ۷۵ و ۸۰

سایر مکانها (منزل، مدرسه پایگاه بسیج...)	در کار حسینیه‌ها و مساجد	استیجاری	مستقل	تعداد کتابخانه براساس نوع مالکیت سال
۲	۶	۰	۱۵	۱۳۷۵
۴	۹	۲	۲۶	۱۳۸۰

و— جدول مقایسه آماری ساعت کار روزانه کتابخانه‌های روستایی استان به تفکیک در سالهای ۷۵ و ۸۰

بسیش از ۷ ساعت	۴ تا ۶ ساعت	۱ تا ۴ ساعت	ساعت کار کتابخانه‌ها در روز سال
۷	۶	۱۰	۱۳۷۵
۹۸	۱۴	۹	۱۳۸۰

ز— جدول مقایسه آماری روزهای کاری کتابخانه‌های روستایی استان به تفکیک در سالهای ۷۵ و ۸۰

از پنج تا هفت روز	از سه تا پنج روز	از یک تا سه روز	روزهای کاری کتابخانه‌ها در هفته سال
۱۳	۶	۴	۱۳۷۵
۲۵	۱۴	۲	۱۳۸۰

ح— جدول آماری تعداد کتابداران کتابخانه‌های روستایی استان به تفکیک نوع شغل در سال ۸۰

جمع	بیکار	آزاد	خانه‌دار	سرپاژ	دانشجو	کارگر	کارمند	کشاورز	محصل	معلم	تعداد کتابداران بر حسب نوع شغل سال
۴۹	۶	۴	۸	۱۲	۵	۱	۵	۵	۸	۵	۱۳۸۰

ط— جدول درجه‌بندی کتابخانه‌های روستایی استان در سال ۸۰

تعداد	نوع درجه
۸	درجه یک
۱۲	درجه دو
۲۱	درجه سه
۴۱	جمع

عنوان	تعداد
قفسه کتاب	۳۲۴
میز کتابدار	۳۳
میز مطالعه	۳۲
صندلی	۱۹۶
جای مجله و روزنامه	۹
برگه‌دان	۶

شرح جداول:

- بر اساس بند ۱ از جدول (الف)، آمار تعداد کتابخانه‌های روستایی استان در طی سالهای ۷۵ منتهی به ۸۰ با رشد ۴۳/۹ درصدی از افزایش نسبتاً مناسبی برخوردار شده است. این تعداد کتابخانه در سطح استان کرمانشاه بیش از ۲۵۰ روستا تحت پوشش برنامه‌ها و فعالیتهای فرهنگی، تربیتی و اطلاع‌رسانی خود قرار داده است.

- بر اساس بند ۲ از جدول (الف)، آمار تعداد کتابهای موجود در این کتابخانه‌ها در پایان سال ۸۰ نسبت به سال ۷۵ با رشدی معادل ۴۵/۴٪ از افزایش محسوسی برخوردار شده که این امر مطابق جدول (ب) برای تمامی موضوعات به ویژه کتابهای علمی، آموزشی و کمک‌درسی صادق است و تعداد کتابهای دینی و عقیدتی نیز همچنان دارای بالاترین آمار در بین کتابهای موجود است.

- بر اساس بند ۳ از جدول (الف)، آمار تعداد کتابداران و کارکنان داوطلب و مردمی شاغل در این کتابخانه‌ها در طی سالهای ۷۵ منتهی به ۸۰ با رشدی معادل ۵۳/۱ درصد، بیش از دو برابر افزایش یافته و مطابق آمارهای مندرج در جدول (ج) در وضعیت تحصیلی و سطح مدارک این کتابداران بهبود و پیشرفت قابل توجهی دیده می‌شود. ضمن آنکه در طی این سالها تعدادی کتابدار زن به جمع سایر کتابداران کتابخانه‌های روستایی استان پیوسته است.

- بر اساس بند ۴ از جدول (الف)، آمار تعداد اعضای این کتابخانه‌ها در پایان سال ۸۰ نسبت به سال ۷۵ درصد رشد داشته است که این امر مطابق جدول (د) برای همه

گروههای سنی عضو کتابخانه‌ها به ویژه سنین کمتر از ۱۵ سال مشهود است.

- براساس بند ۵ از جدول (الف)، آمار میانگین تعداد مراجعه کنندگان به این کتابخانه در طی سالهای ۷۵ تا پایان ۸۰ با ۵۲/۶ درصد رشد به بیش از دو برابر رسیده که رقم مناسبی بوده است. تعداد قابل ملاحظه‌ای از این افراد را جوانان و نوجوانان روستایی تشکیل می‌دهند.

- براساس آمارهای مندرج در جدول (ه) در پایان سال ۸۰ نسبت به سال ۷۵، وضعیت مالکیت این کتابخانه‌ها نیز از ثبات و استقلال بیشتری برخوردار شده است. تعداد کتابخانه‌های دارای مکان مستقل به لحاظ تعداد رشد خوبی داشته‌اند.

- براساس مندرجات جداول (و) و (ز) در طی سالهای ۷۵ تا ۸۰، با افزایش آمار این مراکز هم بر تعداد کتابخانه‌هایی که از ۴ تا ۶ و بیش از ۶ ساعت در روز فعالیت دارند افزوده شده است و هم آمار کتابخانه‌هایی که از سه تا پنج روز و از پنج تا هفت روز در هفته دایر هستند بالا رفته است.

- گفتنی است که مندرجات جداول (ج)، (ط) و (ی) که به ترتیب وضعیت شغلی کتابداران مردمی و داوطلب خدمت در این کتابخانه‌ها، نوع درجه و تعداد مربوط به هر درجه و تعداد امکانات و تجهیزات موجود در کتابخانه‌های روستایی استان کرمانشاه را در پایان سال ۸۰ نشان می‌دهد، صرفاً برای اطلاع‌رسانی و ارتباط با موضوعهای مورد نظر ترسیم شده است و هیچ‌گونه مقایسه‌ای با آمارهای مربوط به سالهای قبل آن صورت نگرفته است.